

یادداشت علمی

معرفی *Trochiscocoirs hemipterus*^۱ (Het.: Pentatomidae)

به عنوان اولین گزارش جنس و گونه، از ایران

محمدناطق گلستانی^۱، محمدحسن صفرعلیزاده^۱ و علیمرادسرافرازی^۲

در بررسی‌هایی که طی سال ۱۳۸۲ جهت شناسای فون سن‌های خانواده Pentatomidae در استان آذربایجان غربی صورت گرفت، جنس و گونه جدیدی از این خانواده در منطقه‌ی کانی‌بازار شهرستان مهاباد جمع‌آوری و شناسایی و توسط بخش رده‌بندی حشرات مؤسسه تحقیقات آفات و بیماریهای گیاهی تهران تأیید گردید. این جنس از نظر پراکندگی جغرافیایی در منطقه Palearctic گزارش شده و گونه آن در مناطق گزارش شده از قبیل ترکیه و گرجستان بسیار کم جمعیت و جزء گونه‌های بسیار اتفاقی محسوب می‌شود. هنوز هیچ نوع گزارشی مبنی بر خسارت اقتصادی آن منتشر نشده است ولی فعالیت آن روی گونه‌ی گیاهی *Isatis* sp. (Brassicaceae) مشاهده شده است. خصوصیت برجسته‌ی این جنس عدم وجود بال غشائی بوده که از سایر جنس‌های این خانواده قابل تشخیص بوده و غالباً با پوره‌های آنها اشتباه گرفته می‌شود. این گونه، تخم مرغی شکل و سیاه رنگ بوده و حاشیه جانبی، حاشیه جلویی و عقبی پرونوتوم، نوک سپرچه، حاشیه خارجی بال و Connexivum زرد روشن، سپرچه سه‌گوش و نوک آن گرد شده، صفحات گونه‌ای نرها در قسمت انتهایی ضخیم و متورم و Subcoxa در این جنس، سفید و متمایل به شیری‌رنگ است. حشرات ماده بزرگتر از نرها و طول بدن به ترتیب ۵/۸ و ۴/۵ میلی‌متر می‌باشد. فعالیت حشره از اول اردیبهشت ماه تا مرداد ماه مشاهده گردیده است.

۱- دانشگاه آزاد اسلامی بیرجند

۲- مؤسسه تحقیقات آفات و بیماریهای گیاهی، بخش رده‌بندی حشرات، تهران

این یادداشت علمی در تاریخ ۸۲/۱۱/۱۴ دریافت و چاپ آن در تاریخ ۸۳/۱۱/۱۳ به تصویب نهایی رسید.

Scientific Note

Report of *Trochiscocoris hemipterus* (Het.: Pentatomidae) from Iran

M. Nategh Golestani¹, M. Safaralizadeh¹ and A. Sarafrazi²

An investigation on the Pentatomid fauna of west Azarbaijan was carried out during 2003-2004 and a new genus and species of this family collected from Kanibazar region of Mahabad vicinity (in the south province) was identified as *Trochiscocoris hemipterus* and confirmed by the Insects Taxonomy Research Department J (Plant Pest and Diseases Research Institute, Tehran).

The genus has been reported from other parts of Palearctic region, including Turkey and Georgia. There is no report on its economic importance. The species was collected on *Isatis* sp. (Brassicaceae).

Lack of the membranous part of hemelytra is the outstanding morphological character of the genus which distinguishes it from other genera of the family.

The adult is egg-shape and black in color with the lateral, distal and proximal margin of pronotum, apex of scutellum, external margin of hemelytra and connexivum being light yellow, scutellum triangular and the apex semicircular, apex of genal plates of male markedly thickened, subcoxa white. Female larger than male (4.5 and 5.8 mm, respectively).

The insect activity could be observed in the period April to August.

1- Islamic Azad University, Birjand, Iran

2- Insects Taxonomy Research Department, Plant Pest and Diseases Research Institute, tehran 19395-1454